

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 30, 2022

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1477](#) 18-10-2022

Is de verdachte ontvankelijk in het hoger beroep?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1473](#) 18-10-2022

Is sprake van 'door enige feitelijkheid wederrechtelijk dwingen' ex artikel 284 Sr?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1486](#) 18-10-2022

Kunnen twee ribfracturen en onderkaakfractuur worden aangemerkt als zwaar lichamelijk letsel?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1472](#) 18-10-2022

Is strafmotivering, inhoudend dat het als algemeen bekend mag worden verondersteld dat het in de brand steken van een auto doorgaans dient ter vernietiging van (dader)sporen om zo de opsporing te hinderen, begrijpelijk?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1421](#) 18-10-2022

Tbs-maatregel in Curaçao en artikel 5 EVRM.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1468](#) 18-10-2022

Groepsbelediging als bedoeld in artikel 137c lid 1 Sr.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1469](#) 18-10-2022

Betekening door toezending per post in het buitenland?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1404](#) 11-10-2022

Strafoplegging onbegrijpelijk dan wel ontoereikend gemotiveerd?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1410](#) 11-10-2022

Oordeel van het hof dat het feit niet is verjaard, nu sprake is van 'doorlopende overtreding' van artikel 255 Sr juist?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1415](#) 11-10-2022

Herziening. Poging doodslag, meermalen gepleegd, door op inzittenden van auto te schieten. Noodweer?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1403](#) 11-10-2022

OM-cassatie. Is het hoogst onwaarschijnlijk dat strafrechter, later oordelend, de onderklaagster in beslag genomen woning verbeurd zal verklaren?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1424](#) 11-10-2022

Aanhoudingsverzoek niet-gemachtigde raadsman.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1405](#) 11-10-2022

Caribische zaak. Verdachte is niet-ontvankelijk verklaard, verontschuldigbare termijnoverschrijding?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1417](#) 11-10-2022

Bevel of vordering 'krachtens wettelijk voorschrift'?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1407](#) 11-10-2022

Heeft hof verzuimd te beslissen op in hoger beroep gedaan voorwaardelijk verzoek tot horen verbalisant?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1423](#) 11-10-2022

Is het geldbedrag geheel of grotendeels door middel van of uit de baten van het bewezen verklaarde verkregen en is het bewezen verklaarde met behulp van dat geldbedrag begaan?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1419](#) 11-10-2022

Is beslag gelegd ex artikel 94 Sv of op grond van artikel 94a Sv?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1418](#) 11-10-2022

Beklag, beslag ex artikel 94 en 94a Sv op grote hoeveelheid goederen. Ontbrekend schriftelijk standpunt officier van justitie.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1409](#) 11-10-2022

Aanhoudingsverzoek door niet-gemachtigde raadsman gehandhaafd op de grond dat verdachte niet aanwezig kan zijn vanwege medische klachten.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1325](#) 11-10-2022

Verontschuldigbare termijnoverschrijding bij Turkse verdachte die geen schriftelijke vertaling mededeling uitspraak heeft ontvangen?

RECHTSPRAAK

Betekening door toezending per post in het buitenland?

Betekening door toezending per post in het buitenland?

Wenk

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie in eerste aanleg vernieling, diefstal en eenvoudige belediging van een opsporingsambtenaar is bewezen verklaard, over het oordeel van het hof dat de oproeping in hoger beroep voor de zitting van 28 september 2021 geldig is betekend en tegen de beslissing om verstek te verlenen tegen de niet-verschenen verdachte.

De verdachte in deze zaak is in hoger beroep bij verstek veroordeeld. De oproeping voor de (nadere) terechtzitting in hoger beroep is – overeenkomstig de EU-Rechtshulpovereenkomst – per gewone post verzonden naar het adres van de verdachte in Polen. De Hoge Raad gaat in deze zaak in op de vraag of het Unierecht eisen stelt aan de wijze van betekening van de dagvaarding of oproeping in hoger beroep. Daarbij gaat het in het bijzonder om Richtlijn 2012/13/EU over het recht op informatie in strafprocedures en Richtlijn (EU) 2016/343 over het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn.

De Hoge Raad overweegt haalt artikel 5 lid 1 en 2 van de EU-Rechtshulpovereenkomst, artikel 4bis lid 1 onder a van het Kaderbesluit 2002/584/JBZ, zoals gewijzigd bij Kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009 (*PbEU* 2009, L 81/24), overweging 14, 27, 28, 29, 42 van de preambule van Richtlijn 2012/13/EU, artikel 6 van Richtlijn 2012/13/EU, overweging 35, 36, 38 en 39 van de preambule van Richtlijn (EU) 2016/343), artikel 8 lid 1 tot en met 4 en artikel 9 van Richtlijn (EU) 2016/343, artikel 6 lid 3 aanhef en onder a en b EVRM aan en overweegt dat artikel 36c lid 1 Sv, artikel 36e lid 3 Sv, artikel 48 tweede volzin Sv, artikel 258 lid 1 Sv, artikel 261 lid 1 en 2 Sv en artikel 412 lid 2 en 3 Sv van belang zijn en haalt deze eveneens aan.

De Hoge Raad overweegt dat in deze zaak de betekening van de oproeping voor de zitting van 28 september 2021 – in overeenstemming met artikel 36e lid 3 Sv en artikel 5 EU-Rechtshulpovereenkomst – heeft plaatsgevonden door middel van het versturen per gewone

post van die oproeping naar het adres van de verdachte in Polen. De klacht stelt allereerst de vraag aan de orde of artikel 6 Richtlijn 2012/13/EU, dat ziet op het recht op informatie in een strafprocedure, zich verzet tegen deze wijze van betekening.

De Hoge Raad overweegt dat het recht op informatie in een strafprocedure in de eerste plaats gewaarborgd wordt door artikel 6 lid 3 aanhef en onder a EVRM. Op grond van dat artikel heeft eenieder tegen wie een vervolging is ingesteld het recht onverwijld, in een taal die hij verstaat en in bijzonderheden, op de hoogte te worden gesteld van de aard en de reden van de tegen hem ingebrachte beschuldiging. Het informeren van de verdachte over de beschuldiging verdient bijzondere aandacht, mede omdat de verdachte zo in staat wordt gesteld adequaat zijn verdediging in de strafzaak voor te bereiden (vgl.

ECLI:CE:ECHR:2006:0301JUD005658100, par. 89). Daarbij worden echter geen bijzondere formele eisen gesteld aan de wijze waarop de verdachte van de beschuldiging op de hoogte moet worden gesteld (vgl. ECLI:CE:ECHR:1999:0325JUD002544494, par. 53).

Ook artikel 6 lid 3 Richtlijn 2012/13/EU strekt ertoe dat de verdachte wordt geïnformeerd over de beschuldiging. Op grond van deze bepaling moet uiterlijk op het moment dat het gerecht wordt verzocht een beslissing te nemen over de gegrondheid van de beschuldiging, gedetailleerde informatie worden verstrekt over de beschuldiging, met inbegrip van de aard en de wettelijke kwalificatie van het strafbare feit, alsmede over de aard van de beweerde betrokkenheid van de verdachte. Richtlijn 2012/13/EU regelt echter niet de wijze waarop de in artikel 6 van die richtlijn bedoelde informatie over de beschuldiging aan de verdachte moet worden verstrekt. Het is aan de lidstaten om te regelen op welke wijze de hiervoor genoemde informatie wordt verstrekt. Het nationale recht mag echter niet afdoen aan de doelstelling van die bepaling, namelijk de verdachte in staat stellen zijn verdediging voor te bereiden en een eerlijk verloop van de procedure waarborgen. (Vgl. onder meer ECLI:EU:C:2015:686, par. 62 en 63, en ECLI:EU:C:2021:949, par. 128).

De Hoge Raad overweegt dat in het Nederlandse strafprocesrecht artikel 261 lid 1 en 2 Sv een belangrijke waarborg vormt dat de verdachte wordt geïnformeerd over de beschuldiging. Op grond van die bepaling bevat de dagvaarding in eerste aanleg een opgave van het ten laste gelegde feit, met vermelding wanneer, waar en onder welke omstandigheden het feit zou zijn begaan en de wettelijke voorschriften waarbij het feit strafbaar is gesteld. Deze bepaling is niet van overeenkomstige toepassing verklaard op de behandeling van de zaak in hoger beroep. De functie van de dagvaarding of oproeping in hoger beroep is immers – nu de verdachte al met de dagvaarding in eerste aanleg is geïnformeerd over de beschuldiging – beperkt tot het oproepen van de verdachte om terecht te staan ter zake van een of meer van de feiten die in eerste aanleg aan de verdachte zijn ten laste gelegd, en het informeren van de verdachte over een aantal hem toekomende procesrechten (vgl. artikel 412 lid 2 en 3 Sv).

Het in artikel 6 lid 3 aanhef en onder a EVRM en artikel 6 lid 3 Richtlijn 2012/13/EU neergelegde recht op informatie is in het Nederlandse strafproces dus vooral van belang voor de inhoud van de dagvaarding in eerste aanleg. Die bepalingen stellen echter geen specifieke – en dus ook niet van artikel 36e lid 3 Sv en artikel 5 EU-Rechtshulpovereenkomst afwijkende – eisen aan de wijze van betekening van de dagvaarding in eerste aanleg en ook niet van de dagvaarding of oproeping in hoger beroep.

Het beroep dat in de schriftuur wordt gedaan op de uitleg die het Hof van Justitie van de Europese Unie in ECLI:EU:C:2016:346 heeft gegeven aan de begrippen ‘persoonlijk (...) gedagvaard’ en ‘anderszins daadwerkelijk officieel in kennis (...) gesteld’ in de zin van artikel 4bis lid 1 onder a sub i Kaderbesluit 2002/584/JBZ, leidt niet tot een ander oordeel. Dit kaderbesluit ziet op het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten. Artikel 4bis lid 1 onder a sub i Kaderbesluit 2002/584/JBZ bevat een weigeringsgrond voor overlevering voor het geval de betrokkene niet in persoon is verschenen in de strafzaak die aan het verzoek tot overlevering ten grondslag ligt. De uitleg die het Hof van Justitie heeft gegeven aan de hiervoor genoemde (autonome) begrippen van het Unierecht, heeft betrekking op de toepassing van die weigeringsgrond, en niet op de wijze van betekening van dagvaardingen in strafzaken. (Vgl. in dit verband ook ECLI:NL:HR:2017:976).

De Hoge Raad oordeelt dat voor zover de klacht met een beroep op artikel 6 lid 3 Richtlijn 2012/13/EU ertoe strekt dat in deze zaak de oproeping in hoger beroep niet rechtsgeldig is betekend, dat gelet op het vorenstaande dus niet kan slagen.

De klacht doet in de tweede plaats een beroep op artikel 8 lid 2 Richtlijn (EU) 2016/343. Op grond van artikel 8 lid 1 Richtlijn (EU) 2016/343 zorgen de lidstaten ervoor dat verdachten het recht hebben om aanwezig te zijn bij hun terechtzitting. Op grond van het tweede lid van die bepaling kunnen de lidstaten voorzien in de mogelijkheid dat een proces, dat kan leiden tot een beslissing over schuld of onschuld van een verdachte, kan plaatsvinden in zijn afwezigheid. Daarvoor geldt, voor zover voor de beoordeling van de klacht van belang, de voorwaarde dat de verdachte tijdig ‘in kennis is gesteld van de terechtzitting’. Het in kennis stellen van een verdachte van de terechtzitting in de zin van artikel 8 lid 2 onder a Richtlijn (EU) 2016/343 moet worden begrepen als het in persoon dagvaarden van de verdachte of het anderszins aan de verdachte verstrekken van officiële informatie over het tijdstip en de plaats van de terechtzitting, op een wijze die het hem mogelijk maakt kennis te krijgen van de terechtzitting (preambule onder 36). Bij de beoordeling of de wijze van kennisgeving voldoende waarborgt dat de verdachte op de hoogte is van het proces, komt betekenis toe aan zowel de zorgvuldigheid die de overheidsinstanties in acht hebben genomen bij de kennisgeving aan de verdachte, als aan de zorgvuldigheid die de verdachte heeft betracht om aan hem gerichte informatie in ontvangst te nemen (preambule onder 38).

Bij de vraag of aan de voorwaarden van artikel 8 lid 2 Richtlijn (EU) 2016/343 is voldaan, kan de rechter zich baseren op de wijze waarop iemand volgens het nationale recht wordt opgeroepen voor de terechtzitting. Dergelijke regels van nationaal recht mogen echter niet afdoen aan de doelstelling van de richtlijn, namelijk het eerlijke verloop van de procedure waarborgen en de verdachte in staat stellen om bij zijn terechtzitting aanwezig te zijn. (Vgl. ECLI:EU:C:2022:401, par. 43).

Een overeenkomstig artikel 8 lid 2 Richtlijn (EU) 2016/343 genomen beslissing is volgens het derde lid van het artikel vatbaar voor tenuitvoerlegging. Artikel 8 lid 4 Richtlijn (EU) 2016/343 maakt echter mogelijk dat onder omstandigheden ook een behandeling bij verstek kan plaatsvinden als niet is voldaan aan de in het tweede lid van dat artikel gestelde voorwaarden. In zo'n geval schrijft artikel 9 Richtlijn (EU) 2016/343 voor dat de verdachte recht heeft op een nieuw proces, of een andere voorziening in rechte, dat kan leiden tot herziening van de oorspronkelijke beslissing. Gewaarborgd moet zijn dat de verdachte het recht heeft bij dit nieuwe proces aanwezig te zijn, overeenkomstig nationaalrechtelijke procedures effectief deel kan nemen en het recht op verdediging kan uitoefenen.

De Hoge Raad overweegt dat uit het voorgaande volgt dat Richtlijn (EU) 2016/343 niet beoogt te regelen op welke wijze de betekening van de dagvaarding plaatsvindt. Wel volgt uit deze richtlijn dat het onderzoek naar de vraag of de verdachte tijdig in kennis is gesteld van de terechtzitting, ertoe dient om vast te stellen of de verdachte na een verstekbehandeling recht heeft op een nieuw proces als bedoeld in artikel 9 van die richtlijn. De Hoge Raad oordeelt dat voor zover de klacht op de opvatting berust dat artikel 8 lid 2 Richtlijn (EU) 2016/343 specifieke – van artikel 36e lid 3 Sv en artikel 5 EU-Rechtshulpovereenkomst afwijkende – eisen stelt aan de betekening van de dagvaarding of oproeping in hoger beroep, de klacht dus faalt omdat die opvatting onjuist is.

De Hoge Raad oordeelt dat ook voor zover de klacht zich tegen de van het hof keert om verstek te verlenen, die klacht om de navolgende redenen niet tot cassatie leiden.

Uit het procesverloop volgt dat de verdachte en zijn raadvrouw in eerste aanleg aanwezig waren bij de behandeling van de zaak en aansluitend bij de uitspraak. De verdachte heeft zijn raadvrouw gemachtigd om tegen die uitspraak hoger beroep in te stellen. Bij het instellen van hoger beroep heeft de raadvrouw medegedeeld dat de verdachte instemt met het door de griffiemedewerker in ontvangst nemen van de oproeping voor de terechtzitting in hoger beroep en het versturen van een afschrift daarvan naar het kantooradres van de raadvrouw. De raadvrouw is op de hoogte gesteld van de terechtzitting in hoger beroep van 21 april 2021 en zij heeft namens de verdachte schriftelijk grieven tegen het vonnis opgegeven. Op de zitting van 21 april 2021 heeft het hof geconstateerd dat het adres waarop de verdachte voor die

zitting was gedagvaard niet volledig overeenstemde met het adres waarop de verdachte volgens de meest recente gegevens stond ingeschreven. Het hof heeft daarop bevolen dat de verdachte wordt opgeroepen op in elk geval het wel met die gegevens overeenstemmende adres. Vervolgens is de verdachte opnieuw opgeroepen op onder meer dat laatstbedoelde adres en zijn aan de raadvrouw, op het namens de verdachte opgegeven kantooradres, afschriften verzonden van de oproepingen van de verdachte om te verschijnen op de nadere terechtzitting in hoger beroep van 28 september 2021. Op die terechtzitting is de verdachte niet verschenen; zijn raadvrouw is wel verschenen maar zij gaf aan niet te zijn gemachtigd om namens de verdachte de verdediging te voeren.

Van een verdachte die hoger beroep instelt en prijs stelt op berechting op tegenspraak mag worden verwacht dat hij de in het maatschappelijk verkeer gebruikelijke maatregelen neemt om te voorkomen dat de dagvaarding in hoger beroep hem niet bereikt of de inhoud daarvan hem niet bekend wordt. Tot die maatregelen kan in elk geval worden gerekend dat de verdachte zich bereikbaar houdt voor zijn raadsman of raadvrouw – die uit eigen hoofde een afschrift van die dagvaarding ontvangt als hij of zij zich in hoger beroep heeft gesteld – opdat de verdachte in voorkomende gevallen (ook) langs die weg van het tijdstip van behandeling van zijn zaak op de hoogte komt (vgl. ECLI:NL:HR:2002:AD5163, r.o. 3.37).

De Hoge Raad oordeelt dat het hof zonder schending van het aanwezigheidsrecht heeft kunnen beslissen de zaak buiten aanwezigheid van de verdachte te behandelen. De Hoge Raad neemt daarbij mede in aanmerking dat de verdachte en zijn raadvrouw in overeenstemming met de daartoe strekkende wettelijke voorschriften zijn opgeroepen voor de zitting van 28 september 2021, dat de verdachte zich kennelijk – hoewel dat in de gegeven omstandigheden van hem mocht worden verlangd – niet bereikbaar heeft gehouden voor zijn raadvrouw om (ook) langs die weg van het tijdstip van de behandeling van het namens hem ingestelde hoger beroep op de hoogte te komen, en dat de raadvrouw, ondanks de mogelijkheid daartoe in hoger beroep, ook geen verzoek tot aanhouding van de zaak heeft gedaan met het oog op het kunnen uitoefenen van het aanwezigheidsrecht door de verdachte, of het verkrijgen van een machtiging als bedoeld in artikel 279 lid 1 Sv.

De Hoge Raad oordeelt dat het vragen van uitleg aan het Hof van Justitie van de Europese Unie kan worden afgezien, omdat de in de cassatieschriftuur opgeworpen vragen niet relevant zijn voor de uitkomst van het geschil dan wel kunnen worden beantwoord aan de hand van de rechtspraak van het Hof van Justitie of redelijkerwijs geen twijfel kan bestaan over de wijze waarop deze vragen over de betrokken Unierechtelijke rechtsregel moeten worden opgelost.

J.H.J. Verbaan, oktober 2022

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1469

Zaaknummer: 21/04839

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien, M.J. Borgers, M. Kuijer en C. Caminada

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen: 36e Sv

RECHTSPRAAK

Groepsbelediging als bedoeld in artikel 137c lid 1 Sr.

Groepsbelediging als bedoeld in artikel 137c lid 1 Sr.

Wenk

Het openbaar ministerie klaagt, in een zaak waarin verdachte is vrijgesproken ter zake van groepsbelediging, over het oordeel van het hof dat geen sprake is van een beledigende uitlating in de zin van artikel 137c lid 1 Sr.

Het hof heeft ten aanzien van de vrijspraak overwogen dat het door de inhoud van de wettige bewijsmiddelen niet de overtuiging heeft bekommen dat verdachte het ten laste gelegde heeft begaan. Het hof overweegt daarbij in het bijzonder dat verdachte op 11 oktober 2015 in Utrecht tijdens een demonstratie van Pegida een toespraak heeft gehouden die zij zelf heeft geschreven en later op Facebook heeft geplaatst. Op basis van het procesdossier en het verhandelde ter zitting kan het hof overigens niet vaststellen wanneer verdachte de tekst van haar toespraak op Facebook heeft geplaatst. In haar toespraak heeft verdachte een aantal gevolgen benoemd als gevolg van de komst van asielzoekers naar Nederland, de aanwezigheid van moslims in Nederland en de invloed van de islam. Zij wijst daarbij onder meer op de (negatieve) gevolgen daarvan voor huisvesting en het grote beroep dat op de bijstand wordt gedaan. Ook benoemt zij tegen die achtergrond thema's als homohaat en vrouwenmishandeling. Verder heeft zij in haar toespraak gezegd dat moslims in onder meer Europa 'hun systeem door middel van de Sharia' willen opdringen en vervolgens gewezen op de ernstige, negatieve gevolgen daarvan voor vrouwen en jonge meisjes. Als conclusie van dit deel van haar toespraak volgt dan de zin: 'Een andere reden om moslims te verachten en te haten om hun krankzinnige ideologie, want het is nooit een religie van vrede.' Deze zin is in de tenlastelegging opgenomen. De verdachte wordt verweten dat zij zich met deze uitlating schuldig heeft gemaakt aan groepsbelediging, zoals strafbaar gesteld in artikel 137c Sr. In deze zaak dient door het hof beoordeeld te worden of daarvan sprake is geweest. Bij die beoordeling speelt in deze zaak ook de vrijheid van meningsuiting een rol, zoals onder meer vastgelegd in artikel 10 EVRM. De vraag is dus of de verdachte, gegeven het wettelijk en verdragsrechtelijk kader, de ten laste gelegde uitlating heeft mogen doen of dat zij daarmee te ver is gegaan.

Het hof overweegt dat voor de beoordeling van deze zaak artikel 137c lid 1 Sr en artikel 10 EVRM van belang zijn. Het hof overweegt dat het EHRM in de rechtspraak met betrekking tot de verschillende aspecten van artikel 10 EVRM benadrukt heeft dat de vrijheid van meningsuiting een van de essentiële fundamenten van de democratische rechtsstaat vormt. Artikel 10 EVRM bevat echter geen absoluut recht op vrijheid van meningsuiting. Dit recht kan krachtens artikel 10 lid 2 EVRM worden onderworpen aan 'bepaalde formaliteiten, voorwaarden, beperkingen of sancties, die bij de wet zijn voorzien en die in een democratische samenleving noodzakelijk zijn in het belang van de nationale veiligheid, territoriale integriteit of openbare veiligheid, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of goede zeden, de bescherming van de goede naam of de rechten van anderen, om de verspreiding van vertrouwelijke mededelingen te voorkomen of om het gezag en de onpartijdigheid van de rechterlijke macht te waarborgen'.

De term 'noodzakelijk' houdt in dat er een dringende maatschappelijke noodzaak moet zijn voor zodanige beperking. Daarbij moet de zaak als geheel worden bekeken en moet acht worden geslagen op de inhoud van de bestreden bewoordingen of afbeeldingen en de context waarin deze werden gebruikt. Tevens moet vastgesteld worden of de tussenkomst van de autoriteiten proportioneel was in relatie tot de legitieme doelstellingen van de beperking van de vrijheid van meningsuiting.

Bij de beoordeling van een uitlating in verband met de strafbaarheid daarvan wegens groepsbelediging in de zin van artikel 137c Sr dient volgens de jurisprudentie van de Hoge Raad acht te worden geslagen op de bewoordingen van die uitlating, alsmede op de context waarin zij is gedaan. Daarbij dient onder ogen te worden gezien of de gewraakte uitlating een bijdrage kan leveren aan het publiek debat of een uiting is van artistieke expressie. Tevens dient onder ogen te worden gezien of de uitlating in dat verband niet onnodig grievend is.

De door verdachte gedane uitlating richt zich op moslims. Zij heeft daarbij, anders dan door de verdediging is betoogd, geen onderscheid gemaakt tussen religie en ideologie. De uitlating van verdachte is naar het oordeel van het hof gericht op de belijders van de religie islam, moslims. Zij is naar het oordeel van het hof kwetsend en grievend voor moslims door de gebruikte termen 'verachten' en 'haten' die in samenhang zijn gebruikt waardoor de negatieve connotatie van beide woorden nog eens wordt versterkt. Moslims worden door deze uitlating in diskrediet gebracht en het beeld over moslims wordt ernstig aangetast. De uitlating heeft derhalve naar objectieve maatstaven op zichzelf beoordeeld een beledigend karakter.

Nu de uitlating op 11 oktober 2015 naar het oordeel van het hof een beledigend karakter heeft, dient het hof vervolgens te beoordelen of de uitlating is gedaan in een bepaalde context die dat beledigende karakter kan wegnemen. Uit de jurisprudentie van de Hoge Raad blijkt dat de

context waarin een uitlating is gedaan het beledigende karakter van de uitlating weg kan nemen, indien de uitlating een bijdrage kan leveren of dienstig kan zijn aan een publiek maatschappelijk debat, een geloofsopvatting of als de uitlating onder de bescherming van artistieke expressie valt. De reikwijdte van die context wordt gevormd door verdachtes recht op vrijheid van meningsuiting als bedoeld in artikel 10 EVRM.

In een democratie mag niet te snel uit het kwetsende karakter van bepaalde uitlatingen een rechtvaardiging voor een beperking van het in artikel 10 EVRM gewaarborgde recht op vrijheid van meningsuiting worden afgeleid. Het hof is van oordeel dat voornoemde uitlating door verdachte is gedaan binnen de context van een publiek debat over een zaak van algemeen belang (de komst van moslims naar Europa). Verdachte deed haar uitlating in een toespraak tijdens een demonstratie van Pegida, een protestbeweging die zich verzet tegen de 'islamisering' van Europa, een thema dat de gemoederen zowel in de politiek als binnen de maatschappij bezighoudt. Een openbare demonstratie is dan een aangewezen manier waarop burgers hun opvattingen kunnen laten horen en vormt aldus een podium voor publiek debat. Niet gezegd kan worden dat de uitlating van verdachte niet dienstig kan zijn aan het publiek debat. Daarmee is het hof van oordeel dat de uitlating wel als beledigend aangemerkt kan worden, maar dat het beledigende karakter daarvan wordt weggenomen door de uitlating in de context van de toespraak in zijn geheel te bezien en tevens doordat deze werd gedaan tijdens een door een protestbeweging gehouden demonstratie.

Ook in de context van het publiek debat is het recht op vrijheid van meningsuiting niet onbeperkt. Met name dient bezien te worden of de uitlating in dat verband niet onnodig grievend is geweest. In het licht van het voorgaande dient het hof te beoordelen of de verdachte zich op 11 oktober 2015 met deze uitlating onnodig grievend heeft uitgelaten.

Bij de beoordeling van de vraag of de uitlating onnodig grievend is, dient onder ogen te worden gezien dat verdachte in staat moet zijn zaken van algemeen belang aan de orde te stellen, ook als haar uitlatingen kunnen kwetsen, choqueren of verontrusten. Het hof beantwoordt deze vraag ontkennend. Binnen de context van het publiek debat acht het hof de gedane uitlating weliswaar grof en onaangenaam, maar niet onnodig grievend, temeer nu haar uitspraak is ingebed in een betoog waarin zij op meer inhoudelijke gronden – zij het in sterk kritische bewoordingen – haar opvattingen weergeeft. De gewraakte uitlating moet naar het oordeel van het hof dan ook in dat licht bezien worden.

De verdachte heeft, met andere woorden, zowel tijdens haar toespraak als met het publiceren van de tekst van die toespraak op Facebook, de grenzen van hetgeen in het licht van het in artikel 10 EVRM gegarandeerde recht op vrijheid van meningsuiting toelaatbaar moet worden geacht niet overschreden. Daarom kan de hier aan de orde zijne uitlating niet als 'beledigend'

jegens moslims ‘wegens hun godsdienst’ als bedoeld in artikel 137c lid 1 Sr worden aangemerkt.

De Hoge Raad overweegt dat de tenlastelegging is toegesneden op artikel 137c lid 1 Sr en dat daarom moet worden aangenomen dat de in de tenlastelegging voorkomende term ‘beledigend’ is gebruikt in de betekenis die deze term heeft in die bepaling. Hij haalt genoemde bepaling aan en overweegt dat een uitlating als beledigend kan worden beschouwd wanneer zij de strekking heeft een ander bij het publiek in een ongunstig daglicht te stellen en hem aan te randen in zijn eer en goede naam. Dat betekent dat onder het zich beledigend uitlaten over een groep mensen wegens hun ras en/of godsdienst, als bedoeld in artikel 137c lid 1 Sr, moet worden verstaan het zich nodeloos krenkend uitlaten over een groep mensen omdat die groep van een bepaald ras is of een bepaalde godsdienst aanhangt. Het gaat er daarbij om dat men de mensen, die tot de groep behoren, collectief treft in wat voor die groep kenmerkend is, namelijk in hun ras of godsdienst, en men hen beledigt juist omdat zij tot dat ras of die godsdienst behoren.

Het, onder meer in artikel 10 EVRM gegarandeerde, recht op vrijheid van meningsuiting staat aan een strafrechtelijke veroordeling voor groepsbelediging in de zin van artikel 137c Sr niet in de weg als zo’n veroordeling een op grond van artikel 10 lid 2 EVRM toegelaten – te weten: een bij de wet voorziene, een gerechtvaardigd doel dienende en daartoe een in een democratische samenleving noodzakelijke – beperking van de vrijheid van meningsuiting vormt. Dit volgt ook uit de rechtspraak van het EHRM dat in zijn uitspraak van 15 oktober 2015, 27510/08, ECLI:CE:ECHR:2015:1015JUD002751008 (*Perinçek/Zwitserland*) onder meer het volgende heeft overwogen:

‘Freedom of expression is one of the essential foundations of a democratic society and one of the basic conditions for its progress and for each individual’s self-fulfilment. Subject to Article 10 § 2, it applies not only to “information” or “ideas” that are favourably received or regarded as inoffensive or as a matter of indifference, but also to those that offend, shock or disturb. Such are the demands of pluralism, tolerance and broadmindedness without which there is no “democratic society”. As set forth in Article 10, this freedom is subject to exceptions, but these must be construed strictly, and the need for any restrictions must be established convincingly.’

De Hoge Raad overweegt dat, mede gelet op artikel 10 EVRM en de rechtspraak van het EHRM bij de beoordeling of een uitlating strafbaar is op grond van artikel 137c Sr, moet acht worden geslagen op de bewoordingen van die uitlating en op de context – waaronder, in lijn met de hiervoor vermelde uitspraak van het EHRM, is te verstaan ‘the immediate or wider context’ – waarin de uitlating is gedaan. Daarbij dient onder ogen te worden gezien of de betreffende uitlating een bijdrage kan leveren aan het publiek debat of een uiting is van artistieke

expressie. Ook moet onder ogen worden gezien of de uitlating in dat verband niet onnodig grievend is.

Bij de beoordeling van de vraag of een uitlating onnodig grievend is, moet, als het gaat om een uitlating door een politicus in het kader van het publiek debat – het politieke debat daaronder begrepen – onder ogen worden gezien enerzijds het belang dat de betreffende politicus daadwerkelijk in staat moet zijn zaken van algemeen belang aan de orde te stellen ook als zijn uitlatingen kunnen kwetsen, choqueren of verontrusten, maar anderzijds ook de verantwoordelijkheid die de politicus in het publiek debat draagt om te voorkomen dat hij uitlatingen verspreidt die strijdig zijn met de wet en met de grondbeginselen van de democratische rechtsstaat. Daarbij gaat het niet uitsluitend om uitlatingen die aanzetten tot haat of geweld of discriminatie maar ook om uitlatingen die aanzetten tot onverdraagzaamheid (vgl. ECLI:NL:HR:2021:1036).

De Hoge Raad oordeelt dat de klacht, voor zover het klaagt dat de overweging van het hof ‘dat de verdachte in staat moet zijn zaken van algemeen belang aan de orde te stellen, ook als haar uitlatingen kunnen kwetsen, choqueren of verontrusten’ van een onjuiste uitleg van het genoemde beoordelingskader blijkt geeft omdat het hof ten onrechte toepassing heeft gegeven aan de daarin op uitlatingen van politici toegesneden overwegingen, faalt. Dat uit dit beoordelingskader volgt dat een politicus enerzijds zaken van algemeen belang aan de orde moet kunnen stellen, ook als zijn uitlatingen kunnen kwetsen, choqueren of verontrusten, maar anderzijds juist ook als politicus de verantwoordelijkheid draagt te voorkomen dat hij uitlatingen verspreidt die strijdig zijn met de wet en met de grondbeginselen van de democratische rechtsstaat, brengt niet mee dat deelnemers aan het publieke debat die geen politicus zijn het aan artikel 10 EVRM ontleende recht kan worden ontzegd om binnen de aangeduide grenzen over zaken van algemeen belang een mening te uiten die door anderen als kwetsend, choquerend of verontrustend kan worden ervaren.

De Hoge Raad overweegt dat de klacht daarnaast klaagt over het oordeel van het hof dat de ten laste gelegde uitlating van de verdachte niet ‘onnodig grievend’ is en de verdachte daarom moet worden vrijgesproken van groepsbelediging als bedoeld in artikel 137c lid 1 Sr. De Hoge Raad overweegt dat het hof aan dit oordeel ten grondslag heeft gelegd dat de uitlating gedaan is binnen de context van een publiek debat over een zaak van algemeen belang (de komst van moslims naar Europa) en dat deze ‘is ingebed in een betoog waarin verdachte op meer inhoudelijke gronden – zij het in sterk kritische bewoordingen – haar opvattingen weergeeft’. Met betrekking tot die context heeft het hof vastgesteld dat de verdachte tijdens een demonstratie van Pegida een door haarzelf geschreven toespraak heeft gehouden waarvan zij de tekst later op Facebook heeft geplaatst. Over de inhoud van die toespraak heeft het hof onder meer vastgesteld dat daarin de gevolgen worden benoemd van de komst van

asielzoekers naar Nederland, de aanwezigheid van moslims in Nederland en de invloed van de islam, waarbij als (negatieve) consequenties daarvan problemen met huisvesting, een groot beroep op de bijstand, homohaat en vrouwenmishandeling worden genoemd, en wordt gezegd dat moslims onder meer in Europa 'hun systeem door middel van de Sharia' willen opdringen, met ernstige, negatieve gevolgen voor (de positie van) vrouwen en jonge meisjes. Als conclusie van dit deel van de toespraak volgt de in de tenlastelegging opgenomen uitlating.

De Hoge Raad oordeelt dat het oordeel van het hof, gelet op deze door hem vastgestelde feitelijke context, waarin zijn begrepen de omstandigheden dat de in de tenlastelegging opgenomen uitlating is gedaan tijdens een door een protestbeweging gehouden demonstratie en is ingebed in een betoog waarin de verdachte op meer inhoudelijke gronden haar opvattingen weergeeft, weliswaar beledigend is, maar dat deze niet als onnodig grievend en dus evenmin als beledigend in de zin van artikel 137c lid 1 Sr aangemerkt kan worden, niet onbegrijpelijk is. Gelet op hetgeen is overwogen, doet de omstandigheid dat de uitlating door betrokkenen als kwetsend kan worden ervaren, hieraan niet af. Ook kan daaraan niet afdoen wat in de klacht wordt aangevoerd over de omstandigheid dat de verdachte tijdens de toespraak nog andere uitlatingen heeft gedaan dan de in de tenlastelegging weergegeven uitlating. In de toelichting op de klacht wordt in dit verband verwezen naar het in ECLI:NL:PHR:2022:633, onder 3.4 weergegeven processtuk en wordt betoogd dat het hof ten onrechte er niet blijk van heeft gegeven bij zijn oordeel te hebben betrokken dat de verdachte 'direct voorafgaand aan de aan verdachte tenlastegelegde woorden' nog andere kwetsende uitlatingen heeft gedaan. In de eerste plaats is van belang dat het openbaar ministerie ervoor heeft gekozen deze andere uitlatingen niet in de tenlastelegging op te nemen. Verder miskent de klacht dat het hof niet verplicht was tot een nadere motivering van de gegeven vrijspraak op dit punt, nu uit het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep blijkt dat het openbaar ministerie daar geen uitdrukkelijk onderbouwd standpunt naar voren heeft gebracht over die andere uitlatingen en over de betekenis daarvan voor de context waarin de in de tenlastelegging opgenomen uitlating is gedaan. Nieuwe feitelijke stellingen hierover kunnen niet voor het eerst in de cassatieprocedure bij de Hoge Raad worden aangevoerd.

J.H.J. Verbaan, oktober 2022

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1468

Zaaknummer: 21/01879

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma, E.S.G.N.A.I. van de Griend, M. Kuijter en C. Caminada

Wetsartikelen: 137c Sr

RECHTSPRAAK

Tbs-maatregel in Curaçao en artikel 5 EVRM.

Tbs-maatregel in Curaçao en artikel 5 EVRM.

Het cassatiemiddel is gericht tegen de oplegging van de maatregel van terbeschikkingstelling. Het voert daartoe aan dat onvoldoende verband bestaat tussen de gronden voor de oplegging van deze maatregel en de beoogde plaats en omstandigheden van de tenuitvoerlegging.

De memorie van toelichting bij het voorstel dat heeft geleid tot de Landsverordening van 2 november 2011 houdende vaststelling van een nieuw Wetboek van Strafrecht (PB 2011, nr. 48) houdt het volgende in met betrekking tot de invoering van de terbeschikkingstelling in het Wetboek van Strafrecht van Curaçao, waarbij opmerking verdient dat artikel 1:77 tot en met 1:100 zijn vernummerd tot 1:80 tot en met 1:103:

‘Artikelen 77 tot en met 100 (plaatsing in een psychiatrische inrichting en de terbeschikkingstelling)

Voorgesteld wordt ook hier te lande, evenals in Nederland (artikel 37a tot en met 38l NSr), een tbs-regeling op te nemen. Daarbij is natuurlijk in beschouwing genomen het feit dat er in ons land weinig mogelijkheden zijn om een tbs met verpleging ook daadwerkelijk te executeren. Daartegenover staat dat het niet gerechtvaardigd is om mensen met een duidelijke ziekelijke stoornis een langdurige gevangenisstraf op te leggen (verwezen zij naar de reeds gememoreerde opvatting van de Hoge Raad in de zaak van de Bonairiaanse doodslagpleger van 28 februari 2006 (AU9381)). Daarin komt duidelijk tot uitdrukking, dat de Hoge Raad het levenslang opsluiten van psychisch gestoorden onacceptabel vindt en gevaarlijk dicht tegen een schending van artikel 3 van het EVRM). Even onacceptabel is dat volstaan moet worden met een plaatsing in een psychiatrische inrichting met een maximale duur van een jaar, zoals momenteel in artikel 39, tweede lid, NASr (oud). Overigens is plaatsing van een ter beschikking gestelde in een inrichting een uiterste stap: de minder vergaande stap is het opleggen van tbs onder voorwaarden, bijvoorbeeld verplicht contact onderhouden met een psychiater of het verplicht innemen van medicijnen.

De voorgestelde regeling is gespiegeld aan de Nederlandse met de hieronder beargumenteerde

wijzigingen.

(...)

Artikel 81 (de inrichting)

In dit artikel wordt geregeld dat de tbs ten uitvoer dient te worden gelegd in een inrichting, die daartoe door de Minister van Justitie dient te zijn aangewezen. Ook is het mogelijk de executie te doen plaatsvinden in een elders in het Koninkrijk aangewezen inrichting met het oog op de noodzakelijke behandeling. Wellicht kan een gezamenlijke Caribische forensisch-psychiatrische inrichting worden gesticht. Uiteraard zou plaatsing in Nederland uitvoerig dienen te worden afgewogen tegen de kosten, die daarmee gemoeid zullen zijn en de belangen van de tbs-gestelde (ver van huis, geen betrekken van het thuisfront bij de behandeling, wat juist vaak nodig is).’ (Staten van de Nederlandse Antillen 2009/10, 3615, nr. 3, p. 37-38.)

In de in artikel 1:81 lid 1 aanhef en onder a SrC genoemde gevallen kan de rechter de terbeschikkingstelling van de verdachte bevelen als de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen het opleggen van die maatregel vereist. Als de rechter op grond van artikel 1:81 SrC beveelt dat de terbeschikkinggestelde van overheidswege wordt verpleegd, kan die verpleging op basis van artikel 1:84 SrC plaatsvinden in een daartoe aangewezen inrichting in Curaçao dan wel in een elders in het Koninkrijk aangewezen inrichting.

De toepassing van terbeschikkingstelling in een geval als dit moet voldoen aan de eisen die voortvloeien uit artikel 5 lid 1 aanhef en onder a en e EVRM. In de rechtspraak van het Europees Hof voor de rechten van de mens (hierna: EHRM) over artikel 5 lid 1 EVRM komt tot uitdrukking dat de betreffende vrijheidsontneming ‘must first of all be “lawful”, including the observance of a procedure prescribed by law. In addition to being in conformity with domestic law, that provision requires that any deprivation of liberty should be in keeping with the purpose of protecting the individual from arbitrariness’ en dat ‘there must be some relationship between the ground relied on for the permitted deprivation of liberty and the place and conditions of detention’ (EHRM 31 januari 2019, 18052/11, ECLI:CE:ECHR:2019:0131JUD001805211, overweging 190 (*Rooman/België*)).

Het hof heeft vastgesteld dat de verdachte kampt met een complexe psychische problematiek en een verslavingsproblematiek die van wezenlijke invloed zijn geweest op het begane misdrijf en waardoor het risico op recidive groot is. Het hof heeft in hoger beroep opnieuw uitgebreid onderzoek laten doen naar de haalbaarheid van voor de verdachte minder ingrijpende behandelingen, waaronder de terbeschikkingstelling met voorwaarden, maar het heeft vastgesteld dat dergelijke behandelingen niet uitvoerbaar zijn en de veiligheid van de

samenleving onvoldoende garanderen. Het hof heeft vervolgens overwogen dat het, gelet op het zwaarwegende belang van de beveiliging van de maatschappij, geen andere mogelijkheid ziet dan de door het gerecht opgelegde maatregel van terbeschikkingstelling met verpleging van overheidswege te handhaven. Daarbij heeft het hof rekening gehouden met de zorgen die bestaan over de manier waarop de terbeschikkingstelling met verpleging van overheidswege in Curaçao ten uitvoer wordt gelegd. Ook heeft het hof gewezen op de in artikel 1:84 SrC neergelegde mogelijkheid dat tenuitvoerlegging van de terbeschikkingstelling in een elders in het Koninkrijk aangewezen inrichting plaatsvindt. Het hof heeft, gelet op het voorgaande, de oplegging van de terbeschikkingstelling met verpleging van overheidswege ook in het licht van artikel 5 EVRM toereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel faalt. De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1421

Zaaknummer: 21/03438

Rechters: V. van den Brink, C. Caminada en T. Kooijmans

Advocaten: C. Reijntjes-Wendenburg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Is strafmotivering, inhoudend dat het als algemeen bekend mag worden verondersteld dat het in de brand steken van een auto doorgaans dient ter vernietiging van (dader)sporen om zo de opsporing te hinderen, begrijpelijk?

Is strafmotivering, inhoudend dat het als algemeen bekend mag worden verondersteld dat het in de brand steken van een auto doorgaans dient ter vernietiging van (dader)sporen om zo de opsporing te hinderen, begrijpelijk?

Het cassatiemiddel klaagt over de motivering van de strafoplegging.

Voor zover in het cassatiemiddel een beroep wordt gedaan op rechtspraak van de Hoge Raad over feiten van algemene bekendheid als bedoeld in artikel 339 lid 2 Sv, miskent het dat die rechtspraak betrekking heeft op het bewijsrecht en niet zonder meer van toepassing is op de motivering van een opgelegde straf.

In het Nederlandse strafrecht geldt dat de rechter die de zaak behandelt en op basis daarvan over de feiten oordeelt (hierna: de feitenrechter), beschikt over een ruime straftoemetingsvrijheid. Dat wil zeggen dat de feitenrechter binnen de grenzen die de wet stelt, vrij is in de keuze van de op te leggen straf – waaronder ook is te verstaan de strafsoort – en in de keuze en de weging van de factoren die hij daarvoor in de concrete zaak van belang acht. De beslissing over de straftoemeting wordt in sterke mate bepaald door de omstandigheden van het geval en de persoon van de verdachte. Mede gelet op de veelheid aan factoren die van belang (kunnen) zijn bij de keuze van de strafsoort en het bepalen van de hoogte van de straf kan de feitenrechter daarbij slechts tot op zekere hoogte inzicht verschaffen in en uitleg geven over de afwegingen die ten grondslag liggen aan zijn straftoemetingsbeslissing.

Aan de rechtspraak van de Hoge Raad ligt ten grondslag dat de verantwoordelijkheid voor de

inhoud en de motivering van de straftoemeting in het concrete geval in belangrijke mate bij de feitenrechter ligt. De Hoge Raad stelt zich daarom als cassatierechter terughoudend op bij de beantwoording van de vraag of de motivering van de beslissing over de straftoemeting toereikend is. (Vgl. HR 5 juli 2022, ECLI:NL:HR:2022:975.)

Het hof heeft de strafoplegging toereikend gemotiveerd. Dat het hof in zijn strafmotivering heeft betrokken dat 'het als algemeen bekend [mag] worden verondersteld dat het in de brand steken van een auto doorgaans dient ter vernietiging van (dader)sporen om zo de opsporing te hinderen', is niet onbegrijpelijk. Het cassatiemiddel faalt.

Het tweede cassatiemiddel klaagt dat in de cassatiefase de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het cassatiemiddel is gegrond. Dit moet leiden tot vermindering van de opgelegde gevangenisstraf van vijf maanden.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze vier maanden en drie weken beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1472

Zaaknummer: 20/03665

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.E.M. Röttgering

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kunnen twee ribfracturen en onderkaakfractuur worden aangemerkt als zwaar lichamelijk letsel?

Kunnen twee ribfracturen en onderkaakfractuur worden aangemerkt als zwaar lichamelijk letsel?

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof ten onrechte tot het oordeel is gekomen dat sprake is van zwaar lichamelijk letsel, althans dat dit oordeel ontoereikend is gemotiveerd.

Als algemene gezichtspunten voor de beantwoording van de vraag of van zwaar lichamelijk letsel sprake is, kunnen in elk geval worden aangemerkt de aard van het letsel, de eventuele noodzaak en aard van medisch ingrijpen en het uitzicht op (volledig) herstel. Een veelvoorkomende categorie letsel betreft (bot)fracturen. Indien sprake is van een zodanige fractuur dat operatief ingrijpen van een zekere ernst is vereist, geldt in de regel dat die fractuur, vanwege onder meer de noodzaak en de aard van medisch ingrijpen, zwaar lichamelijk letsel vormt. Overigens kan relevant medisch ingrijpen ook bestaan uit een andere medische behandeling dan operatief ingrijpen. Indien uit de bewijsvoering niets blijkt omtrent de aard van het letsel, de eventuele noodzaak en aard van medisch ingrijpen en het uitzicht op (volledig) herstel zal dat aanleiding kunnen geven tot cassatie. (Vgl. HR 3 juli 2018, ECLI:NL:HR:2018:1051.)

Het hof heeft vastgesteld dat [slachtoffer] als gevolg van de door de verdachte gegeven vuistslagen twee ribfracturen en een onderkaakfractuur heeft opgelopen, waarvoor invasief medisch ingrijpen niet noodzakelijk was omdat deze letsels door rust genezen. Verder heeft het hof vastgesteld dat de herstelperiode is ingeschat op negen weken. De vaststelling van het hof dat met het fysiek herstel uiteindelijk een periode van zes maanden gemoeid bleek te zijn en dat het slachtoffer 'tot op heden' nog moeilijk zware dingen kan tillen, kan niet uit de gebruikte bewijsmiddelen worden afgeleid. Daarom is, in aanmerking genomen dat nadere vaststellingen omtrent de noodzaak en aard van (eventueel) medisch ingrijpen en het uitzicht op (volledig) herstel ten aanzien van de door het hof vastgestelde fracturen ontbreken, het oordeel van het hof dat sprake is van zwaar lichamelijk letsel als bedoeld in artikel 1:200 van het Wetboek van Strafrecht van Curaçao niet toereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld. De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het Gemeenschappelijk Hof van Justitie, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1486

Zaaknummer: 20/02290

Rechters: J. de Hullu, J.C.A.M. Claassens en M. Kuijer

Advocaten: Y. Moskowicz

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Is sprake van ‘door enige feitelijkheid wederrechtelijk dwingen’ ex artikel 284 Sr?

Is sprake van ‘door enige feitelijkheid wederrechtelijk dwingen’ ex artikel 284 Sr?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat bij het onder 1 bewezen verklaarde feit sprake is van ‘door enige feitelijkheid wederrechtelijk dwingen’ in de zin van artikel 284 Sr.

Van door een feitelijkheid wederrechtelijk dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden als bedoeld in artikel 284 Sr kan slechts sprake zijn als de verdachte door die feitelijkheid opzettelijk heeft veroorzaakt dat het slachtoffer tegen zijn of haar wil iets heeft gedaan, niet gedaan of geduld. (Vgl. HR 13 september 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT5834.)

Het hof heeft in zijn bewijsvoering het volgende vastgesteld. De aangeefster en haar dochter werden onverwacht geconfronteerd met de verdachte, waarna zij wegrendden in een poging om aan de verdachte te ontkomen. Nadat de aangeefster haar dochter in een bij een splitsing stilstaande auto had gestopt, liep zij zelf verder. De verdachte liep en rende ongeveer zeven minuten achter de aangeefster aan. Ondertussen filmde hij haar met zijn telefoon en zond hij die film live uit op zijn openbare Facebookaccount. De verdachte riep daarbij een aantal keer naar de aangeefster dat zij zijn kind heeft ontvoerd. De aangeefster heeft, terwijl de verdachte haar volgde en zij zag dat de verdachte haar filmde met zijn telefoon, meerdere keren naar hem geroepen dat hij moest stoppen en weg moest gaan. Ook heeft zij twee voorbijgangers gevraagd de politie te bellen omdat de verdachte haar lastigviel en omdat de verdachte een contactverbod met haar dochter had.

Het op deze vaststellingen gebaseerde oordeel van het hof dat de verdachte de aangeefster ‘door enige feitelijkheid wederrechtelijk heeft gedwongen’ iets te dulden zoals bedoeld in artikel 284 Sr, getuigt – gelet op wat hiervoor is vooropgesteld – niet van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk.

Het cassatiemiddel faalt. De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1473

Zaaknummer: 20/04384

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: R.J. Baumgardt, S. van den Akker en P. van Dongen

Wetsartikelen: 284 Sr

RECHTSPRAAK

Is de verdachte ontvankelijk in het hoger beroep?

Is de verdachte ontvankelijk in het hoger beroep?

Het cassatiemiddel klaagt over de beslissing van het hof de verdachte niet-ontvankelijk te verklaren in het ingestelde hoger beroep.

Anders dan het hof kennelijk heeft geoordeeld, doet zich hier niet het in HR 27 februari 2001, ECLI:NL:HR:2001:AB0259, bedoelde geval voor dat beroep is ingesteld tegen een einduitspraak waarin de verdachte op andere wijze dan bij naam is aangeduid. In aanmerking genomen dat hoger beroep is ingesteld namens [verdachte] tegen het vonnis van de politierechter dat is geweest ten laste van een persoon ‘gedagvaard als [verdachte]’, en het standpunt van de gemachtigde raadsman inhoudt dat zijn cliënt degene is ten laste van wie het vonnis is geweest, leidt de omstandigheid dat de verdachte (mogelijk) anders is geheten niet zonder meer tot de niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep (vgl. HR 18 juni 2013, ECLI:NL:HR:2013:CA3293 en HR 8 oktober 2013, ECLI:NL:HR:2013:886). Het cassatiemiddel klaagt daarover terecht.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1477

Zaaknummer: 21/03676

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: R.I. Takens en Wouters, T.P.A.M. T.P.A.M. Wouters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verontschuldigbare termijnoverschrijding bij Turkse verdachte die geen schriftelijke vertaling mededeling uitspraak heeft ontvangen?

Verontschuldigbare termijnoverschrijding bij Turkse verdachte die geen schriftelijke vertaling mededeling uitspraak heeft ontvangen?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de verdachte niet-ontvankelijk is in het hoger beroep.

Artikel 366 lid 1 Sv bepaalt dat de officier van justitie – behoudens de uitzonderingen die zijn vermeld in het tweede lid van artikel 366 Sv – de mededeling van het vonnis dat de beslissing van de rechtbank op grond van artikel 349, 351 of 352 lid 2 Sv bevat en dat buiten de aanwezigheid van de verdachte is uitgesproken, zo spoedig mogelijk aan de verdachte betekent. Die mededeling bevat tevens de in artikel 366 lid 3 Sv genoemde gegevens. Het vierde lid van artikel 366 Sv bepaalt dat aan de verdachte die de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheerst, een schriftelijke vertaling van de mededeling in een voor hem begrijpelijke taal wordt verstrekt. Deze regeling beoogt te waarborgen dat ook de verdachte die de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheerst, in kennis wordt gesteld van de onderdelen van het vonnis die van belang zijn met het oog op de mogelijkheid van het instellen van hoger beroep. (Vgl. HR 21 april 2020, ECLI:NL:HR:2020:770, r.o. 2.4.)

De wet bepaalt in welke gevallen tegen een rechterlijke uitspraak een rechtsmiddel kan worden ingesteld en binnen welke termijn dit kan geschieden; die termijnen zijn van openbare orde. Overschrijding van de termijn voor hoger beroep door de verdachte, zoals in het onderhavige geval, betekent in de regel dat deze niet in dat hoger beroep kan worden ontvangen. Dit gevolg kan daaraan uitsluitend niet worden verbonden, indien sprake is van bijzondere, de verdachte niet toe te rekenen, omstandigheden die de overschrijding van de termijn verontschuldigbaar doen zijn (vgl. HR 4 mei 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO5706). Van zo'n geval kan sprake zijn indien de verdachte in strijd met artikel 366 lid 4 Sv niet een schriftelijke vertaling van de mededeling als bedoeld in artikel 366 lid 1 en lid 3 Sv in een voor hem begrijpelijke taal heeft ontvangen (vgl. HR 8 oktober 2019, ECLI:NL:HR:2019:1534).

Het hof heeft vastgesteld dat de verdachte de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheerst en dat de mededeling van de uitspraak niet schriftelijk in de Turkse of een andere voor de verdachte begrijpelijke taal is vertaald. Gelet daarop is het oordeel van het hof dat de overschrijding van de beroepstermijn niet verontschuldigbaar is, niet zonder meer begrijpelijk. De overweging van het hof dat de tolk aan de verdachte heeft gezegd 'wat er in het vonnis stond' volstaat daartoe niet, mede omdat dit niet zonder meer volgt uit de verklaring van de verdachte op de zitting over een 'brief' die vervolgens weer ingenomen zou zijn. Mede gelet op de eisen die voortvloeien uit artikel 3 lid 7 Richtlijn 2010/64/EU had het hof in de omstandigheden van dit geval aanleiding moeten zien nadere vaststellingen te doen over de vraag in hoeverre de mededelingen van de tolk ertoe hebben geleid dat de verdachte op de hoogte is gekomen van wat voor hem van belang was met het oog op het instellen van hoger beroep.

Het cassatiemiddel slaagt. De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1325

Zaaknummer: 20/04006

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en C. Caminada

Advocaten: S. Akkas

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Aanhoudingsverzoek door niet-gemachtigde raadsman gehandhaafd op de grond dat verdachte niet aanwezig kan zijn vanwege medische klachten.

Aanhoudingsverzoek door niet-gemachtigde raadsman gehandhaafd op de grond dat verdachte niet aanwezig kan zijn vanwege medische klachten.

Het cassatiemiddel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

Een verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting kan op de terechtzitting worden gedaan door de verdachte of zijn raadsman die daartoe door de verdachte op grond van artikel 279 Sv is gemachtigd. Ook de raadsman die niet is gemachtigd tot het voeren van de verdediging van de verdachte die op de terechtzitting niet is verschenen, kan daar een verzoek doen tot aanhouding van het onderzoek op de terechtzitting voor zover dat verzoek wordt gedaan met het oog op de effectuering van het aanwezigheidsrecht van de verdachte of ten behoeve van het alsnog verkrijgen van de in artikel 279 lid 1 Sv bedoelde machtiging. Overeenkomstig artikel 329 en 330 Sv wordt beslist op het verzoek nadat het openbaar ministerie daaromtrent is gehoord.

De verdachte of zijn raadsman moet concreet de omstandigheid aanvoeren die aan het verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting ten grondslag ligt. Indien zo'n omstandigheid niet wordt aangevoerd, mag de rechter het verzoek om die reden afwijzen.

In de regel mag van de verdachte of diens raadsman worden gevergd dat hij ter staving van het verzoek (alsnog) de gegevens verstrekt die de rechter met het oog op de te nemen beslissing noodzakelijk acht. Als de rechter de omstandigheid die aan het verzoek ten grondslag is gelegd, niet zonder meer aannemelijk acht, kan hij gevolgen verbinden aan de omstandigheid dat het verzoek onvoldoende door bewijsstukken is gestaafd en/of aan zijn verlangen tot aanvulling niet (genoegzaam) is voldaan.

Voor het oordeel dat de aan het verzoek ten grondslag gelegde omstandigheid niet aannemelijk is, volstaat echter niet steeds de vaststelling dat die omstandigheid onvoldoende is onderbouwd. Het is immers mede afhankelijk van de aard van de aangevoerde reden – in het bijzonder of het gaat om een zich onverwacht aandienende omstandigheid, bijvoorbeeld verband houdend met ziekte van de verdachte – of, alvorens wordt beslist op het verzoek, gelegenheid dient te worden geboden het verzoek van een nadere toelichting te voorzien en/of op een later moment (alsnog) bewijsstukken over te leggen. Opmerking verdient echter dat de rechter het bieden van die gelegenheid en het nemen van een beslissing omtrent de aannemelijkheid van de aan het verzoek ten grondslag gelegde omstandigheid achterwege kan laten op grond van zijn oordeel dat hetgeen is aangevoerd – ware het juist – in de hierna weer te geven afweging van belangen niet tot toewijzing van het verzoek leidt.

Nadat in voorkomende gevallen gelegenheid is geboden voor een nadere toelichting of het overleggen van bewijsstukken, kan de rechter het verzoek reeds – dat wil zeggen: zonder dat tot de hierna weer te geven afweging van belangen wordt overgegaan – afwijzen op de grond dat de aan het verzoek ten grondslag gelegde omstandigheid niet aannemelijk is.

Wanneer zich niet het geval voordoet dat de aan het verzoek ten grondslag gelegde omstandigheid niet aannemelijk is geoordeeld, dient de rechter een afweging te maken tussen alle bij aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting betrokken belangen. Het gaat daarbij om het belang van de verdachte bij het kunnen uitoefenen van zijn in artikel 6 lid 3 EVRM gewaarborgde aanwezigheidsrecht – waaronder het recht om zich in zijn afwezigheid ter terechtzitting door een daartoe uitdrukkelijk gemachtigde raadsman te doen verdedigen – en, kort gezegd, het belang dat niet alleen de verdachte maar ook de samenleving heeft bij een doeltreffende en spoedige berechting. Van deze afweging, waarbij de aan het verzoek tot aanhouding ten grondslag gelegde gronden moeten worden betrokken, dient de rechter in geval van afwijzing van het verzoek blijk te geven in de motivering van zijn beslissing.

In het specifieke geval dat de verdachte wegens ziekte is verhinderd op de terechtzitting te verschijnen en in verband daarmee schorsing van het onderzoek heeft verzocht of heeft doen verzoeken, voldoet de rechter aan dit verzoek zodat de verdachte alsnog de gelegenheid krijgt aanwezig te zijn bij de behandeling van zijn zaak op de terechtzitting. Bijzondere omstandigheden kunnen echter meebrengen dat de rechter tot het oordeel komt dat het belang van een behoorlijke strafvordering – dat de afdoening van de zaak binnen een redelijke termijn omvat – ernstig in het gedrang zou komen, wanneer het onderzoek ter terechtzitting zou worden geschorst en dat dit belang onder de gegeven omstandigheden zwaarder moet wegen dan het belang van de verdachte om bij de behandeling van zijn zaak tegenwoordig te zijn. Buiten deze situatie van verhindering wegens ziekte van de verdachte geldt in het algemeen dat niet op voorhand kan worden aangegeven hoe vorenstaande belangenafweging

zal moeten uitvallen. De rechter dient deze afweging te maken in de concrete omstandigheden van het geval en, bij afwijzing van het verzoek tot aanhouding, de daarop gebaseerde beslissing te motiveren. In cassatie kan die motivering alleen op haar begrijpelijkheid worden getoetst. (Vgl. HR 1 december 2020, ECLI:NL:HR:2020:1896.)

De raadsman heeft verzocht het onderzoek ter terechtzitting aan te houden, omdat de verdachte niet aanwezig kon zijn als gevolg van diverse medische klachten en de daarmee verband houdende – ook kort voorafgaande aan de zitting geplande en uitgevoerde – medische behandelingen waarover voorafgaand aan de terechtzitting door en namens de verdachte nadere informatie was verstrekt, mede onder overlegging van afsprakenbrieven van het ziekenhuis. Het hof heeft dit verzoek afgewezen, op de grond dat er geen inhoudelijke medische stukken zijn overgelegd en het niet aannemelijk is geworden dat de verdachte vanwege zijn medische toestand niet in staat is om op de terechtzitting aanwezig te zijn. Het hof heeft echter niet geoordeeld dat de aan het verzoek ten grondslag gelegde medische toestand van de verdachte niet aannemelijk is, terwijl het hof ook geen gelegenheid heeft geboden om (nader omschreven) bewijsstukken te overleggen. Het hof heeft ook niet blijk gegeven van de afweging van de belangen als onder 2.3 zijn vermeld. Gelet op een en ander heeft het hof zijn beslissing niet toereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel slaagt. De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1409

Zaaknummer: 20/04310

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en M. Kuijer

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Beklag, beslag ex artikel 94 en 94a Sv op grote hoeveelheid goederen. Ontbrekend schriftelijk standpunt officier van justitie.

Beklag, beslag ex artikel 94 en 94a Sv op grote hoeveelheid goederen. Ontbrekend schriftelijk standpunt officier van justitie.

Het eerste cassatiemiddel komt met verschillende klachten op tegen de beschikking van de rechtbank voor zover daarin het beklag ongegrond is verklaard. Het tweede cassatiemiddel klaagt dat het aanvullende schriftelijke standpunt van de officier van justitie van 20 januari 2021 ontbreekt bij de aan de Hoge Raad gezonden stukken. Aangevoerd wordt dat door het ontbreken van dit stuk de gegrondheid van de klachten in het eerste cassatiemiddel niet kan worden onderzocht. De cassatiemiddelen lenen zich voor gezamenlijke bespreking.

Uit het door de rechtbank geschetste procesverloop volgt dat op de raadkamerzitting van 22 september 2020 de behandeling van het beklag door de rechtbank niet is afgerond omdat 'nog veel onduidelijk [was] over het beslag', en de officier van justitie en de raadsman van de klager na die zitting aanvullende (inhoudelijke) schriftelijke standpunten hebben ingediend. De rechtbank heeft vervolgens zonder nieuwe behandeling in raadkamer beschikking gewezen mede op basis van deze schriftelijke standpunten van partijen.

Voor de beoordeling van het eerste cassatiemiddel is het van belang dat de Hoge Raad kan kennisnemen van het schriftelijk standpunt van de officier van justitie van 20 januari 2021. Bij de stukken bevindt zich dat schriftelijk standpunt echter niet. Naar aanleiding van een door de raadvrouw op grond van artikel 4.3.6.3 van het Procesreglement Hoge Raad der Nederlanden gedaan verzoek is bij de rechtbank nadere informatie ingewonnen. Op grond van die informatie moet worden aangenomen dat dit schriftelijk standpunt niet meer beschikbaar zal komen. Daardoor is niet duidelijk of en op welke manier de officier van justitie in dit standpunt heeft gereageerd op de nadere stellingen van de verdediging over het beslag op de goederen dat in het eerste cassatiemiddel aan de orde is gesteld. Als gevolg daarvan kan in cassatie niet worden beoordeeld of dit cassatiemiddel terecht is voorgesteld. Voor zover de cassatiemiddelen hierover klagen, zijn ze terecht voorgesteld. De beschikking van de

rechtbank kan daarom niet in stand blijven.

De Hoge Raad vernietigt de beschikking van de rechtbank en wijst de zaak terug naar de rechtbank Amsterdam, opdat de zaak opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1418

Zaaknummer: 21/01246

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en T. Kooijmans

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Is beslag gelegd ex artikel 94 Sv of op grond van artikel 94a Sv?

Is beslag gelegd ex artikel 94 Sv of op grond van artikel 94a Sv?

Het cassatiemiddel komt op tegen de ongegrondverklaring van het klaagschrift dat strekt tot opheffing van het beslag op de positieve saldi van drie bankrekeningen ten name van de klaagster. Het voert daartoe aan dat de rechtbank ten onrechte heeft vastgesteld dat sprake is van een conservatoir beslag als bedoeld in artikel 94a Sv.

Om de juiste beoordelingsmaatstaf te kunnen hanteren zal ten tijde van de behandeling in raadkamer duidelijk moeten zijn welke bepaling of bepalingen aan het beslag ten grondslag ligt of liggen.

Bij inbeslagneming op basis van artikel 94 Sv staan centraal de waarheidsvinding, ook wat betreft het aantonen van wederrechtelijk verkregen voordeel als bedoeld in artikel 36e Sr, en het verwijderen uit het maatschappelijk verkeer van voorwerpen waarvan de verbeurdverklaring of onttrekking aan het verkeer kan worden bevolen.

Bij inbeslagneming met toepassing van artikel 94a lid 1 en 2 Sv gaat het om een conservatoir beslag, waarmee in geval van verdenking van of veroordeling wegens een misdrijf waarvoor een geldboete van de vijfde categorie kan worden opgelegd, beoogd wordt een verhaalsmogelijkheid zeker te stellen in verband met een later eventueel op te leggen geldboete of ontnemingsmaatregel (vgl. HR 28 september 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL2823, r.o. 2.7).

In de beschikking van de rechtbank ligt als haar vaststelling besloten dat het beslag is gelegd op grond van artikel 94a Sv. In het licht van het hiervoor weergegeven standpunt van de officier van justitie en het standpunt van de raadsman van de klaagster – waaruit volgt dat ook de raadsman is uitgegaan van een op grond van artikel 94 Sv gelegd beslag – is die vaststelling niet zonder meer begrijpelijk. Nu de rechtbank er niet blijk van heeft gegeven te hebben onderzocht of het beslag is gegrond op artikel 94 Sv, is de beslissing van de rechtbank ontoereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel slaagt. De Hoge Raad vernietigt de beschikking van de rechtbank en wijst de zaak terug naar de rechtbank Noord-Holland, opdat de zaak opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1419

Zaaknummer: 21/01400

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en M. Kuijer

Advocaten: V.C. van der Velde

Wetsartikelen: 94 Sv en 94a Sv

RECHTSPRAAK

Is het geldbedrag geheel of grotendeels door middel van of uit de baten van het bewezen verklaarde verkregen en is het bewezen verklaarde met behulp van dat geldbedrag begaan?

Is het geldbedrag geheel of grotendeels door middel van of uit de baten van het bewezen verklaarde verkregen en is het bewezen verklaarde met behulp van dat geldbedrag begaan?

Het cassatiemiddel klaagt over de verbeurdverklaring van de in beslag genomen geldbedragen van in totaal € 790.

Blijkens de bewijsoverweging van het hof heeft het bewezen verklaarde betrekking op het opzettelijk vervoeren van ongeveer 3,6 gram cocaïne en ongeveer 1,4 gram heroïne en het opzettelijk verkopen, afleveren en verstrekken van ongeveer 0,1 gram cocaïne aan [betrokkene 1]. Gelet op deze bewezen verklaarde gedragingen van de verdachte en mede in aanmerking genomen dat het hof heeft vastgesteld dat [betrokkene 1] de cocaïne ‘op de pof’ – dus zonder op dat moment aan de verdachte te betalen – heeft gekocht, is het oordeel van het hof dat de in beslag genomen geldbedragen geheel of grotendeels door middel van of uit de baten van het bewezen verklaarde zijn verkregen en dat het bewezen verklaarde met behulp van die geldbedragen is begaan, niet zonder meer begrijpelijk.

Het cassatiemiddel slaagt. De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de verbeurdverklaring van de in beslag genomen geldbedragen, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak wat betreft de beslissing ten aanzien van deze in beslag genomen geldbedragen opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1423

Zaaknummer: 21/00949

Rechters: J. de Hullu, A.E.M. Röttgering en C. Caminada

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Heeft hof verzuimd te beslissen op in hoger beroep gedaan voorwaardelijk verzoek tot horen verbalisant?

Heeft hof verzuimd te beslissen op in hoger beroep gedaan voorwaardelijk verzoek tot horen verbalisant?

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof niet heeft beslist op een voorwaardelijk verzoek dat de verdediging op de terechtzitting in hoger beroep van 29 april 2020 heeft gedaan om de verbalisant [verbalisant 4] als getuige te horen.

Het verzoek dat de verdediging op de terechtzitting in hoger beroep van 29 april 2020 heeft gedaan om [verbalisant 4] als getuige te horen, is een verzoek als bedoeld in artikel 315 Sv in samenhang met artikel 328 Sv, zodat een uitdrukkelijke beslissing op dit verzoek was vereist. Dat geldt ook wanneer het verzoek voorwaardelijk is gedaan en, zoals in dit geval, de daaraan gestelde voorwaarde is vervuld.

Het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep van 29 april 2020 en ook de processen-verbaal van de latere terechtzittingen en de uitspraken van het hof houden niet een beslissing in op het voorwaardelijke verzoek om [verbalisant 4] te horen. Uit het procesverloop volgt ook niet dat de verdediging na de zitting van 29 april 2020 dat verzoek niet langer heeft gehandhaafd of dat er geen belang meer zou bestaan bij het horen van [verbalisant 4]. Het cassatiemiddel is daarom terecht voorgesteld en moet tot cassatie leiden.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft het onder 1 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1407

Zaaknummer: 20/04272

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: Kuyp, M.M. M.M. Kuyp en J.L. Baar

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bevel of vordering ‘krachtens wettelijk voorschrift’?

Bevel of vordering ‘krachtens wettelijk voorschrift’?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de verdachte niet heeft voldaan aan een bevel of een vordering ‘krachtens wettelijk voorschrift’ als bedoeld in artikel 184 Sr. Het voert daartoe onder meer aan dat uit de betreffende bepaling van de Algemene plaatselijke verordening Breda 2004 niet volgt dat sprake is van een uitdrukkelijke bevels- of vorderingsbevoegdheid.

De bewezenverklaring houdt in dat sprake is van ‘een bevel of een vordering, krachtens artikel 2.3.13 van de Algemene Plaatselijke Verordening van de gemeente Breda gedaan door de Burgemeester van de gemeente Breda’. Deze bepaling houdt echter niet uitdrukkelijk in dat de burgemeester is gerechtigd tot het geven van een bevel of het doen van een vordering als in de bewezenverklaring bedoeld. Daarom is de bewezenverklaring in zoverre ontoereikend gemotiveerd.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, is het gegrond. De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof ’s-Hertogenbosch, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1417

Zaaknummer: 21/00548

Rechters: V. van den Brink, Y. Bururma en T. Kooijmans

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Caribische zaak. Verdachte is niet-ontvankelijk verklaard, verontschuldigbare termijnoverschrijding?

Caribische zaak. Verdachte is niet-ontvankelijk verklaard, verontschuldigbare termijnoverschrijding?

Het hof heeft kennelijk vastgesteld dat aan de verdachte, toen hij op 11 september 2020, de laatste dag binnen de appeltermijn, naar de griffie van het gerecht wilde gaan om hoger beroep in te stellen, daar door een ambtenaar van de Landelijke Beveiligingsdienst is meegedeeld – anders dan uit artikel 445 lid 1 SvC volgt – dat hij daarvoor een advocaat nodig had, waarna de verdachte is vertrokken. Het oordeel van het hof strekt ertoe dat geen sprake is van bijzondere, de verdachte niet toe te rekenen omstandigheden die de overschrijding van de termijn verontschuldigbaar doen zijn. Dat oordeel is niet zonder meer begrijpelijk, gelet op wat het hof heeft vastgesteld over de aan de verdachte verstrekte ambtelijke informatie.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het Gemeenschappelijk Hof van Justitie, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1405

Zaaknummer: 21/03164

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en C. Caminada

Advocaten: S.F.W. van 't Hullenaar

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Aanhoudingsverzoek niet-gemachtigde raadsman.

Aanhoudingsverzoek niet-gemachtigde raadsman.

Het cassatiemiddel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

Het hof heeft het verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting omdat de betrokkene mogelijk geen weet heeft van de zitting, afgewezen op, kort gezegd, de grond dat 'de raadsman ter onderbouwing van het aanhoudingsverzoek onvoldoende concrete omstandigheden heeft aangevoerd'. Nu het hof niet heeft vastgesteld dat de oproeping in hoger beroep aan de betrokkene in persoon is uitgereikt of dat de betrokkene anderszins op de hoogte is geraakt van de datum van de zitting, had het hof de onder 2.3.4 en 2.3.5 bedoelde afweging moeten maken tussen alle bij de aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting betrokken belangen. Het hof heeft er echter niet blijk van gegeven die afweging te hebben gemaakt. Het hof heeft daarom de afwijzing van het verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting ontoereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel slaagt. De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1424

Zaaknummer: 21/01752

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en M. Kuijer

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

OM-cassatie. Is het hoogst onwaarschijnlijk dat strafrechter, later oordelend, de onder klaagster in beslag genomen woning verbeurd zal verklaren?

OM-cassatie. Is het hoogst onwaarschijnlijk dat strafrechter, later oordelend, de onder klaagster in beslag genomen woning verbeurd zal verklaren?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van de rechtbank dat zich in deze zaak niet de situatie voordoet dat het niet hoogst onwaarschijnlijk is dat de strafrechter, later oordelend, de verbeurdverklaring van de onder de klaagster in beslag genomen woning zal uitspreken.

De rechtbank heeft vastgesteld dat onder de klaagster op de voet van artikel 94 Sv beslag is gelegd op het in het klaagschrift bedoelde voorwerp. Bij de beoordeling van een klaagschrift van de beslagene dat is gericht tegen een beslag dat is gelegd op grond van artikel 94 Sv, moet de rechter a. beoordelen of het belang van strafvordering het voortduren van het beslag vordert, en zo nee, b. de teruggave van het in beslag genomen voorwerp gelasten aan de beslagene, tenzij een ander redelijkerwijs als rechthebbende ten aanzien van dat voorwerp moet worden beschouwd. Het belang van strafvordering verzet zich onder meer tegen teruggave als niet hoogst onwaarschijnlijk is dat de later oordelende strafrechter de verbeurdverklaring of onttrekking aan het verkeer van het voorwerp zal bevelen, al dan niet naar aanleiding van een afzonderlijke vordering daartoe als bedoeld in artikel 36b lid 1 aanhef en onder 4° Sr in samenhang met artikel 552f Sv. (Vgl. HR 28 september 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL2823.)

De rechtbank heeft het klaagschrift gegrond verklaard, mede op de grond dat zij het hoogst onwaarschijnlijk acht dat de strafrechter, later oordelend, de onder de klaagster in beslag genomen woning verbeurd zal verklaren. Daarbij heeft de rechtbank in aanmerking genomen dat de klaagster in 2000 de woning aan de [a-straat 1] te [plaats] heeft aangekocht en dat de klaagster ervan wordt verdacht die aankoop te hebben gefinancierd met crimineel vermogen en zich daarmee schuldig te hebben gemaakt aan witwassen, terwijl witwassen pas in 2001 als afzonderlijke strafbaarstelling in de Nederlandse wet is opgenomen. Dit oordeel is niet zonder

meer begrijpelijk. De rechtbank heeft namelijk niet ervan blijk gegeven bij haar oordeel te hebben betrokken wat de officier van justitie heeft aangevoerd over de verdenking tegen de klaagster, namelijk dat de verdenking van witwassen niet uitsluitend ziet op het verwerven van de woning in [plaats] in 2000, maar ook op andere (witwas)gedragingen ten aanzien van diezelfde woning – waaronder het voorhanden hebben van de woning sinds 2001 – en dat sprake is van verwevenheid met de aanschaf van andere panden door medeverdachten.

Het cassatiemiddel slaagt. De Hoge Raad vernietigt de beschikking van de rechtbank en wijst de zaak terug naar de rechtbank Amsterdam, opdat de zaak opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1403

Zaaknummer: 21/03500

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Herziening. Poging doodslag, meermalen gepleegd, door op inzittenden van auto te schieten. Noodweer?

Herziening. Poging doodslag, meermalen gepleegd, door op inzittenden van auto te schieten. Noodweer?

De aanvraag berust op de stelling dat sprake is van een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv. In de aanvraag wordt onder verwijzing naar het bij de aanvraag gevoegde rapport dat door [betrokkene 4] is opgemaakt, aangevoerd dat het ernstige vermoeden bestaat dat het hof met betrekking tot de onder 1 tot en met 4 bewezen verklaarde feiten een noodweersituatie zou hebben aangenomen en de aanvrager zou hebben ontslagen van alle rechtsvervolging, als het bekend was geweest met de conclusies van [betrokkene 4] over – kort gezegd – de positie van de aanvrager ten opzichte van de Renault Laguna toen de aanvrager schoten afvuurde op genoemde auto.

Het hiervoor vermelde rapport houdt onder meer in:

‘De in deze rapportage besproken onderzoeksresultaten zijn echter waarschijnlijker wanneer het scenario zoals dat wordt omschreven door verdachte [aanvrager] juist is, dan wanneer het scenario zoals dat wordt omschreven door de slachtoffers juist is.

Dit betekent dat het aannemelijk is dat de Renault Laguna op het moment van wegrijden uit het parkeervak wel degelijk in de richting van [aanvrager] is gereden. Dat [aanvrager] een eerste schot gelost heeft op de Renault terwijl deze nog niet volledig met zijn neus in zijn richting stond en dat de verdachte vervolgens op de Renault blijft schieten terwijl deze hem passeerde.

(...)

Op basis van de gepresenteerde bevindingen in deze rapportage lijkt een positionering van de verdachte op de locatie zoals weergegeven in figuur 8, aan de achterzijde van de rode Fiat Cinquecento het meest aannemelijk.

Uit het dossier is geen informatie verkregen waaruit bewijs kan worden gevonden voor de

stelling dat de verdachte op enig moment recht voor de Renault Laguna heeft gestaan en hiervoor opzij heeft moeten gaan.

Op basis van de onderzoeksresultaten kan echter niet worden uitgesloten dat de auto in de richting van de verdachte is komen rijden en deze rakelings heeft gepasseerd.’

In de paragraaf ‘Verkregen informatie’ van het rapport van [betrokkene 4] staat vermeld welke stukken aan [betrokkene 4] ter beschikking zijn gesteld. Op basis van die stukken heeft [betrokkene 4] zijn rapport opgesteld. Het gaat – met uitzondering van een tweetal processtukken van een procedure bij de voorlopige voorzieningenrechter – uitsluitend om stukken die al deel uitmaken van het dossier in de strafzaak tegen de aanvrager.

Voor zover met de aanvraag is beoogd het rapport van [betrokkene 4] als nieuw deskundigeninzicht aan te merken, kan dat niet worden gevolgd omdat de aanvraag niet is voorzien van de in het arrest van de Hoge Raad van 26 april 2016, ECLI:NL:HR:2016:736 aangeduide informatie die benodigd is om de inhoud van een deskundigeninzicht en de nieuwheid daarvan op waarde te kunnen schatten.

Ook anderszins kan aan het rapport niet een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv worden ontleend. De hiervoor genoemde conclusies van het rapport van [betrokkene 4] berusten namelijk op stukken die zijn ontleend aan het strafdossier, en houden daarmee in de kern niet meer in dan een andere waardering door [betrokkene 4] van de inhoud van stukken waarmee het hof al bekend was.

De aanvraag is, gelet op wat hiervoor is overwogen, kennelijk ongegrond. De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1415

Zaaknummer: 22/01814

Rechters: M.J. Borgers, M. Kuijer en A.E.M. Röttgering

Advocaten: D.M. Penn

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Oordeel van het hof dat het feit niet is verjaard, nu sprake is van ‘doorlopende overtreding’ van artikel 255 Sr juist?

Oordeel van het hof dat het feit niet is verjaard, nu sprake is van ‘doorlopende overtreding’ van artikel 255 Sr juist?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat het aan de verdachte ten laste gelegde niet is verjaard, omdat sprake is van ‘een doorlopende overtreding’ van artikel 255 Sr.

De op artikel 255 Sr toegesneden tenlastelegging houdt in dat de verdachte tien van haar kinderen in hulpeloze toestand heeft gebracht en/of gelaten. Uit de overwegingen van het hof volgt dat het hof het in deze zaak ten laste gelegde voor de toepassing van de verjaringsregeling als één voortdurend delict heeft beschouwd. Dat oordeel is onjuist. Voor het misdrijf van artikel 255 Sr geldt namelijk dat het in hulpeloze toestand brengen of laten van meerdere personen tot wiens onderhoud, verpleging of verzorging de verdachte krachtens wet of overeenkomst verplicht is, ten aanzien van elk van die personen een zelfstandige vervulling van de delictsomschrijving en dus meerdere delicten oplevert.

Het cassatiemiddel slaagt. De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1410

Zaaknummer: 20/03617

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: J.W.D. Roozmond

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Strafoplegging onbegrijpelijk dan wel ontoereikend gemotiveerd?

Strafoplegging onbegrijpelijk dan wel ontoereikend gemotiveerd?

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof de strafoplegging, gelet op wat namens de verdachte in hoger beroep is aangevoerd over de strafmaat, onbegrijpelijk dan wel ontoereikend heeft gemotiveerd.

De verdediging heeft zowel bij de behandeling van de zaak in eerste aanleg als bij de behandeling van de zaak in hoger beroep bepleit dat aan de verdachte een onvoorwaardelijke gevangenisstraf wordt opgelegd waarvan de duur gelijk is aan het door de verdachte ondergane voorarrest. De rechtbank heeft, mede in reactie op dat pleidooi, uitvoerig uiteengezet op welke gronden zij tot de oplegging van een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van twee jaren is gekomen. Het hof heeft de strafoplegging in zoverre bevestigd en tot uitdrukking gebracht zich met deze door de rechtbank genoemde gronden te verenigen. Het hof heeft de strafoplegging daarmee niet onbegrijpelijk gemotiveerd en was ook niet gehouden tot een nadere motivering van de strafoplegging in reactie op wat door de raadsman is aangevoerd. Daaraan doet, anders dan in de toelichting op het cassatiemiddel naar voren wordt gebracht, niet af dat het hof niet afzonderlijk is ingegaan op wat in hoger beroep voor het eerst naar voren is gebracht, in het bijzonder over de beroerte die de verdachte na de uitspraak van de rechtbank heeft gehad en over het rapport van Forensisch Maatwerk van 4 oktober 2020. De raadsman heeft in hoger beroep die beroerte slechts in algemene zin genoemd, maar bijvoorbeeld niet aangevoerd dat en op welke wijze de beroerte die de verdachte heeft gehad, leidt tot specifieke beperkingen bij het ondergaan van detentie, terwijl over het genoemde rapport niet meer naar voren is gebracht dan een citaat uit dat rapport waarin slechts in algemene bewoordingen wordt gewezen op de voor de verdachte negatieve gevolgen van een onvoorwaardelijke gevangenisstraf.

Het cassatiemiddel faalt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-10-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1404

Zaaknummer: 20/03613

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: J.W.D. Roozmond

Wetsartikelen: 359 Sv